

Ἐνταῦθα, καθὼς πανταχοῦ, εὗρομεν ἀρχαίους γνωρίμους, χάρις δὲ εἰς τούτους ἀπεκτήσαμεν καὶ νέους, ὅτινες ἀφοῦ ἐντὸς τῆς ἡμέρας μᾶς ἐδείξαν τὴν πόλιν καὶ τὰ περίχωρα, μᾶς ὠδήγησαν τὸ ἐσπέρας εἰς τὸ θέατρον. Μάλιστα, Κύριε! ὑπάρχει θέατρον εἰς Πύργον. Ἀληθῶς τὸ οἰκοδόμημα εἶναι ξύλινον, δυσκόλως δὲ ἤθελέ τις εἰκάσει ἐξῶθεν τὸν προορισμὸν του, ἀλλ' οὐχ ἦτον εἶναι θέατρον περιέχον σκηνήν, πλατεῖαν, ὀρχήστραν καὶ θεωρεῖα. Ἐν συνόλῳ δὲν εἶναι ὑποδεέστερον τοῦ θεάτρου τῆς πόλεως Fontainebleau, τὸ ὁποῖον ὑποδεικνύω ὡς σημεῖον συγκρίσεως. Ἐπὶ τοῦ παρόντος ἡ πλατεῖα μετεβλήθη εἰς καφενεῖον, ἐπὶ δὲ τῆς σκηνῆς ἀντὶ τραγωδίας ἢ μελοδράματος εἶδομεν θίασον *Καφέ-Ἀμάρ*, ὡς ὀνομάζεται πρὸς διάκρισιν τοῦ *Καφέ-sartar*. Ὁ δεύτερος, καθὼς γνωρίζεις ἐκπροσωπεῖ τὸν πολιτισμὸν τῆς Δύσεως· διὰ τοῦ *Καφέ-Ἀμάρ* ἐπιστρέφωμεν ἢ, μᾶλλον εἰπεῖν, μένομεν εἰς τὴν Ἀνατολήν.

Τὸν καφέ—Ἀμάρ ἀποτελεῖ μουσικὴ συναυλία τουρκικὴ μὲ χοροὺς τουρκικοὺς ἐπίσης. Ἀρμενία εὐτραφὴς ψάλλει περιπαθῶς ἄσματα πλήρη μελαγχολίας, ἅτινα, κατὰ τὸ φαινόμενον, γοητεύουν τὸ ἀκροατήριον, εἰ καὶ δὲν ἐννοεῖ τὰς λέξεις. Ἀλλ' ἡ ἀνατολικὴ αὕτη μελωδία εἶναι οἰκειοτέρα ἐνταῦθα τῆς παρεισάκτου ξενικῆς ἀρμονίας, καὶ ὁ ἥχος τῆς εὐαρεστεῖ τὰ ὦτα τῶν Πυργίων. Τὴν ὀρχήστραν συγκροτοῦν εἰς Ἀρμενίος, εἰς Βλάχος καὶ εἰς Ἑλλήν. Οἱ δύο πρῶτοι κρατοῦν βιολία, ὁ δὲ τρίτος κρούει εἶδος πολυχόρδου ὀριζοντείου. Ἐνίοτε ὁ Ἀρμένιος συνοδεύει καὶ διὰ τῆς φωνῆς τὴν ψάλτριαν.

Κατὰ τὰ διαλείμματα τῶν ἁσμάτων δύο νέαι, καθήμεναι ἐν τῷ μεταξὺ εἰς τὰ δύο ἄκρα τοῦ ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἡμικυκλικῶς παρατεταγμένου θιάσου, ἐγείρονται καὶ ἀρχίζει ὁ χορὸς. Εἶναι οὗτος χαριέστατος, ἀλλὰ καὶ σεμνοπρεπής. Αἱ δύο χορεύτριαι μὲ τὰς πλατείας των βράκας, τοὺς χρυσοκεντήτους χιτῶνας καὶ τὰ χρυσοθύσσανα κόκκινα φέσιά των, μὲ κρόταλα εἰς τὰς παλάμας, κινεῖνται ἐρρυθμῶς, διώκονται, συνενδύονται, χωρίζονται καὶ οὕτως ἐφεξῆς, ἐνῶ οἱ τρεῖς μουσικοὶ συνοδεύουν διὰ τῶν ὀργάνων τὴν ὀρχησιν. Οἱ θεαταὶ παρακολουθοῦν τὰς κινήσεις των μετὰ πολλῆς προσοχῆς καὶ πολλῆς εὐπρεπείας. Ἐπειτα, αἱ χορεύτριαι περιέρχονται τὴν πλατεῖαν μὲ τὸν δίσκον εἰς χεῖρας, συναζόντων ὀλίγα νομίσματα, ἀκούουν ἐπαινούς, προσδέχονται μειδιάματα, ἀλλ' οὐδὲν περιπλέον. Δὲν φέρουν καὶ εἰς τὰ θεωρεῖα τὸν δίσκον, τοῦτο δὲ εἶναι μέτρον προφυλάξεως ἕξιν παντὸς ἐπαίνου.

Δὲν ἐπεριμείναμεν τὸ τέλος τῆς συναυλίας διὰ ν' ἀναχωρήσωμεν ἐκ τοῦ θεάτρου, καθόσον δὲν περισσεύουν ὥραι πολλαὶ πρὸς ἀνάπαυσιν. Αὐριον ἀναχωροῦμεν πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου.

Ἔπεται συνέχεια.

Δ. ΒΙΚΕΛΑΣ

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΔΡΕΣΔΗΣ

Τὸ Ἰωάννεον

Α'

Ἰπὸ τὸ κοινὸν τοῦτο ὄνομα περιλαμβάνονται πάντα τὰ ἱστορικὰ καὶ καλλιτεχνικὰ κειμήλια, ὅσα ἡ μέριμνα τοῦ βασιλέως Ἰωάννου τῆς Σαξονίας συνεκέντρωσεν ἐν τῷ παρὰ τὸν Ἑλθον μεγαλοπρεπεῖ μεγάρῳ. Ὡς ἐκ τοῦ εἵδους δ' αὐτῶν τὰ κειμήλια ταῦτα ἀποτελοῦσι τρεῖς μεγάλας ἀνεξαρτήτους συλλογὰς: τὴν Στοὰν τῶν Ὀπλων, τὸ Ἱστορικὸν Μουσεῖον καὶ τὸ Μουσεῖον τῆς Πορσελάνης.

Ὁ προορισμὸς τοῦ οἰκοδομήματος, ὅπερ νῦν πρό τινων ἐτῶν μετεποιήθη εἰς μουσεῖον, ἐν ἀρχῇ ἦν πολλῷ διάφορος. Τὸ μέγαρον ἀριθμεῖ ἡλικίαν τριῶν ἑκατονταετηρίδων μείον ἐνὸς ἔτους, ἐκτίσθη δὲ ἐπὶ τοῦ Ἐκλέκτορος Χριστιανοῦ Α' ἵνα περιλάβῃ τοὺς σταυλοὺς αὐτοῦ. Τὰ χρονικὰ ἀναφέρουσιν ὡς ἐκ περισσοῦ ὅτι ἔπρὸς ἀνδρῶσιν δισχιλίοι ἐργάται κατηγάλωσαν ἐνὸς ἔτους ἀκαταπόνητον ἐργασίαν, καὶ πρὸς διακόσμησιν αὐτοῦ ἐργάσθησαν τεχνίται παντὸς κλάδου ἐπὶ ἐβδομάδας ἑξ καὶ ἐγδοήκοντα καὶ διακοσίας. Τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι τὴν σήμερον, μεθ' ὅλας τὰς στατιστικὰς ταύτας πιστοποιήσεις περὶ τῆς παλαιᾶς τῆς λαμπρότητος, τῇ οἰκοδομῇ οὐδὲν ὑπελείφθη τὸ θέλον τὸς ὀφθαλμοὺς, τοῦναντίον δὲ ἡ ἐκ τοῦ χρόνου γεγηρακυῖα ἐπίχρωσις τῶν τοίχων τῆς, τὰ σκιερὰ καὶ κάθυγρα προαυλίας τῆς, αἱ θολωταὶ εἵσοδοι, ὅλα ταῦτα προστιθέμενα εἰς τὸ βαρὺ καὶ σοβαρὸν τῆς ἀρχιτεκτονικῆς, παρέχουσιν εἰς τὸν ξένον ἐπισκέπτην ἐντύπωσιν οὐχὶ εὐχάριστον καὶ μεταδίδουσιν εἰς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐπὶ σιγμὴν τὴν ἄρρητον ἐκείνην δυσθυμίαν καὶ μελαγχολίαν ἣν αἰσθανόμεθα πάντοτε πρὸ τοῦ πενήμιου ἐκείνου φάσματος τῆς ἀνθρωπότητος, ὅπερ καλεῖται Παρελθόν. Τίς δὲν ἐστὶν ἄξιν μετὰ πόνου διερχόμενος ὑπὸ τὰ ἔρημα παλάτια τῆς πεπτωκυίας Βενετίας καὶ τίς δὲν ἠσθάνηται τὸ ῥίγος τοῦ θανάτου διατρέχον τὰ μέλη του ἐντὸς τῆς μαρμαρίνης σιωπῆς τοῦ Παρθενῶνος; . . .

Ἐν τῷ Ἰωαννείῳ τῆς Δρέσδης τὴν πρώτην ταύτην ἐντύπωσιν τῆς παλαιᾶς οἰκοδομῆς ἐνισχύει καὶ τῶν περιεχομένων ἐν μέρει ἡ θέα καὶ ἡ μελέτη. Ἀνελθὼν τὴν πλατεῖαν λιθίνην κλίμακα φθάνω μέχρι τοῦ τρίτου ὀρόφου, ἐν ᾧ τὸ Μουσεῖον τῆς Πορσελάνης. Ἐκ τῶν προτέρων ὑποθέτω ὅτι δὲν θὰ καταναλώσω πολλὴν ὥραν θεώμενος σκεύη καὶ ἀγγεῖα· κάμνω λοιπὸν ἐκ τῶν ἄνω τὴν ἀρχὴν ἐπιφυλασσόμενος εἶτα νὰ ἐνδιατρίψω εἰς τὴν μελέτην τῆς Στοᾶς τῶν Ὀπλων καὶ τοῦ Ἱστορικοῦ Μουσείου ἰδίᾳ, ἅτινα περιλαμβάνονται ἐν τῷ δευτέρῳ ὀρόφῳ.

Ἐισερχόμενος εἰς τὴν πρώτην ἀπέραντον αἴ-

θουσιν εύρίσκομαι αἴφνης ἐν πλήρῃ οὐρανίῳ Κράτει. Ἀπὸ ἄκρου ἕως ἄκρου βασιλεύει ἡ Σινικὴ πορσελάνη ἐν ὅλῃ αὐτῇ τῇ ἀποστιλβούσῃ ποικιλίᾳ: ἀπὸ τῶν εὐτελεστάτων καὶ ἀπαραιτήτων πινακίων τῆς καθημερινῆς χρήσεως μέχρι τῶν βαρυτιμοτάτων ἀνθοδοχείων ἡγεμονικῶν αἰθουσῶν. Καὶ τῶν μὲν κοινῶν σκευῶν τό τε σχῆμα καὶ ὁ χρωματισμὸς οὐδεμίαν παρέχουσι τέρψιν εἰς τὴν ὄρασιν· τὸ σχῆμα εἶνε ὅσον τὸ δυνατόν ἀπλούστατον καὶ μὴ ἀπαιτοῦν κατανάλωσιν ἐργασίας πρὸς παραγωγὴν αὐτοῦ καὶ ἡ βαφὴ κυανόλευκος καὶ μόνον κυανόλευκος. Τινὰ ὅμως τῶν ἀγγείων τούτων τῶν κυανοβατῶν εἶνε τόσσης χωρητικότητος, ὥστε παιδίον ὠδοκατὰς ἀνέτως δύναται νὰ κρυβῇ ἐντὸς αὐτῶν. Ἀπερίγραφτος δὲ εἶνε ἀφ' ἑτέρου τῶν πολυτελῶν σκευῶν ἡ ποικιλία καὶ ὡς πρὸς τὸ σχῆμα καὶ ὡς πρὸς τὸν χρωματισμόν, ἀναλόγων πρὸς τὸν εἰδικὸν σκοπὸν δι' ὃν ἕκαστον προῶνται.

Ὑπάρχουσιν ἐκεῖ καὶ κύπελλα τείου ἄξια νὰ κενωθῶσι μόνον ἀπὸ χεῖλῃ Μανδαρίνου, καὶ πινακία προωρισμένα νὰ δεχθῶσι ἐν ἑαυτοῖς μόνον χελιδόνων φωλεάς, καὶ μυροδόχοι παντοειδεῖς, ὧν τινες μικροσκοπικώταται, ἀρωματίσσαι διὰ τῶν μύρων τῶν τὰς χαριεστάτας τῶν δεσποινίδων τῆς Σινικῆς αὐτοκρατορίας. Πολλὰ ὅμως ἐκ τῶν ἐπιτραπεζίων σκευῶν παραγγελλέντα ἐπὶ τούτῳ εἰς σινικὰ ἐργοστάτια φέρουσιν ἐν ἀντιθέσει κεχαραγμένα τὰ βασιλικά σήματα εὐρωπαϊῶν ἡγεμόνων.

Ἐντὸς ἰδίου ὑλοφράκτου ἑρμαρίου ἀνάκειται μουσεῖον ὁλόκληρον ζωολογικὸν ἐκ πορσελάνης. Ἄλλ' οἱ Σῖναι καλλιτέχναι μὴ ἀρκεσθέντες νὰ φιλοτεχνήσωσιν ὡς οἶόν τε πιστὰ ὁμοιώματα πραγματικῶν ζώων, ἐτροποποίησαν κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς τὰ διάφορα πλάσματα τῆς δημιουργίας καὶ παρήγαγον διὰ τῆς ἀγγειοπλαστικῆς τῶν δεινότητος ὄντα ἀνατρέποντα ὅλους τοὺς ταξινομικοὺς κανόνες τῆς ζωολογίας καὶ δυνάμενα νὰ συγχύσωσι τὸν νοῦν τοῦ δεινότερου φυσιοδίφου.

Οὐδὲ καιρὸν εἶχον οὐδ' ὄρεξιν νὰ ἐνδιατρίψω εἰς τὴν μελέτην τῆς σινικῆς κοσμηματογραφίας, τῆς τόσῃ θαυμαστῆς ἰδίᾳ διὰ τὴν γλυκύτητα καὶ ἁρμονίαν τῶν χρωμάτων καὶ κατορθούσης διὰ τούτου εἰς μὲν τὴν ὄρασιν οὐδένα κόπον νὰ παρέχῃ, ἀλλ' ἤρεμον μάλιστα καὶ θαυκαλητικὴν ἀπόλαυσιν, ν' ἀποτυπῶται δὲ καὶ ἐν τῇ ἀναμνήσει τοῦ θεατοῦ ἀνεξαλείπτως ἀποτελοῦσα πολυχρωμον ἅμα καὶ σκιερὸν καλειδοσκοπικόν.

Ναί! Ὅσῳ δὴποτε καὶ ἂν ἤνευπερτέρα ἀσυγκρίτως καὶ ἐπὶ πᾶσιν ἡ Εὐρωπαϊκὴ τέχνη τῆς ἀσιατικῆς, δὲν ἠδυνήθη ὅμως ἐν τῇ εὐρῇ τὸ μυστήριον τοῦ ἀσιατικοῦ χρωματισμοῦ, οὕτινος περιφανῆ δείγματα ἔστησαν ἐκτὸς τῶν σινικῶν καὶ ἰαπωνικῶν σκευῶν οἱ ἀπαράμιλλοι τουρκικοὶ τάπητες καὶ τὰ πασίγνωστα λαχούρια τῆς Ἰνδίας.

Ἐν τῇ Μουσεῖῳ δὲ τούτῳ εἶνε εὐκολωτάτῃ ἡ σύγκρισις. Μεταβαίνων τις ἐκ τῆς Σινικῆς συλλογῆς εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν, ἣν ἀποτελοῦσιν ἰδίως πορσελάναι τῆς Σαξονίας, εὐθὺς αἰσθάνεται τὴν διαφορὰν. Ἡ ὄρασις ἥτις μέχρι τούδε οὐδόλως ἐκκοπία, ἀρχίζει ἤδη νὰ θαμβώνηται καὶ νὰ πάσχη ἐκ τῆς ἐντάσεως καὶ τῆς παρατονίας τῶν χρωμάτων. Καὶ ὅμως τὰ σαξονικὰ σκεύη, ὧν τὰ πλεῖστα προέρχονται ἐκ τοῦ παρὰ τὴν Δρέσδην ὀνομαστοῦ Μάισεν, εἶνε περικαλλέστατα. Ἐξέχουσι μεταξὺ αὐτῶν συμπλέγματα θρησκευτικῶν ὑποθέσεων λευκὰ πάλλευκα, ὡς ἐκ μαρμάρου γεγλυμένα καὶ ἄλλα παλαιότερα ἀγαλμάτια ἐκ κεραμοχρόου πορσελάνης. Ἐτερα πολυχρώμα συμπλέγματα παριστῶσι σκηνὰς ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς μυθολογίας· τὴν Ἀναδυομένην Ἀφροδίτην τὸν Ποσειδῶνα ἐλαύνοντα τὸ ἄρμα τοῦ ἐπὶ τῶν κυμάτων, καὶ τὰ παραπλήσια κοινὰ ὅλων τῶν κλάδων τῆς καλλιτεχνίας θέματα.

Μεταξὺ τῶν μικροτέρων συμπλεγμάτων προσελκύουσιν ἰδίως τὸ βλέμμα μου τρεῖς Ἑρωτες χαριέστατοι. Τούτων ὁ εἰς κρατεῖ δίσκον σκοποβολῆς, ἐν τῇ κέντρῳ τοῦ ὁποίου φαίνεται ἐξωγραφημένη καρδία. Πολλοὶ ἔβαλον κατὰ τοῦ σκοποῦ ἀνεπιτυχῶς διότι τέσσαρες σφαῖραι διετρύπησαν τὸ λευκὸν τοῦ δίσκου μέρους, ὡς μαρτυροῦσιν αἱ ἐπ' αὐτοῦ μικραὶ ὀπαί· μία βολὴ ἐπλησίασεν, ἤγγισε σχεδὸν τὴν ἄκραν τῆς καρδίας καὶ ἑτέρα βολὴ ἡ μόνῃ ἐπιτυχῆς διεπέρασεν αὐτὴν ἀκριβῶς εἰς τὸ μέσον. Δεινότατος θὰ ἦτο ὁ σκοπευτής!.. Ὁ δεύτερος Ἑρωτιδεὺς κρατῶν ἐν χειρὶ ξύλινον σφιγκτήρα ἐπιπλοποιοῦ συσφίγγει ἐντὸς αὐτοῦ ζεύγος καρδιῶν, ἐνῷ ὁ τρίτος κλαίων καὶ ὀδυρόμενος μάτην προσπαθεῖ νὰ συγκολλήσῃ τὰ τεμάχια πτωχῆς καρδίας τεμημένης εἰς δύο.

Ἐν τῇ αὐτῇ παρμεγέθει αἰθούσῃ περιέχονται ἐθνολογικῶς καὶ κατὰ τμήματα αἱ λαμπραὶ πορσελάναι τῆς Ἰαπωνίας κατέχουσιν μέγαν χώρον, αἱ τῆς Γαλλίας, τῆς Ἀγγλίας, τῆς Γερμανίας, τῆς Αὐστρίας, τῆς Σουηδίας, ἐν δὲ τῇ πέρατι αὐτῆς Φαγεντιανὰ σκεύη καὶ Δανικὰ ἀγαλμάτια ἐξ ὀπτῆς γῆς. Ἡ συγκριτικὴ ἐξέτασις τῶν διαφορῶν τούτων ἐξόχων προϊόντων τῆς ἀγγειοπλαστικῆς ἐν σχέσει πρὸς τὰ διάφορα ἔθνη, ἐξ ὧν προέρχονται δὲν εἶνε βεδαιῶς ἔργον οὔτε τῆς στιγμῆς, οὔτε τοῦ τυχόντος ἐπισκέπτου, οὐδ' εἶνε εὐχάριστος ἢ ἐπὶ μακρὸν ἐνασχόλησις μετὰ πινακίων... ὅταν μάλιστα ταῦτα εἶνε κενά. Ἐρριψα λοιπὸν τελευταῖον βλέμμα πρὸς τὰ δεκαπεντακισχίλια ἐκείνα λάμποντα τεμάχια, διὰ τὰ ὅποια εἰργάσθησαν ἕως πλέον ἢ ἰσάριθμοι χεῖρες, καὶ τὰ ὅποια εἰς κλονισμὸς ἠδύναντο νὰ μεταβάλλῃ εἰς ἄμορφα συντρίμματα καὶ κατῆλθον εἰς τὴν Στοὰν τῶν ὀπλῶν.

Ὅποια ἀντίθεσις ἐκπληκτικὴ! Μετὰ τὴν βασιλείαν τῆς πορσελάνης ἡ βασιλεία τοῦ σιδήρου· ἐκεῖ ἡ εἰρήνη ἐν ὅλῃ τῇ μαλθακότητι αὐτῆς, ἐδῶ

ὁ πόλεμος ἐν ὅλῃ αὐτοῦ τῇ ἀγρίᾳ καὶ ἀρρενωπῇ μεγαλειότητι. Πάν ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τριῶν αἰώνων ἐφεῦρεν ἵνα ἀσφαλέστερον καὶ ταχύτερον κατακτείνῃ τὸν ἄλλον ἀφ' ἐνός, ἀμύνεται δ' αὐτός ἀφ' ἐτέρου κατ' ἄλλοτρίας προσβολῆς, ὑπάρχει κατατεθειμένον ἐν τῇ πλουσίᾳ ταύτῃ ὀπλοθήκῃ. Διὰ τοὺς εἰδικῶς ἀσχολουμένους περὶ τὴν τέχνην τοῦ πολέμου ἡ Στοὰ τῆς Δρέσδης εἶνε ἐξαίρετον μελετητήριον τῆς ἱστορίας τῆς ὀπλοποιητικῆς, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν φιλειρηνικώτατον ἐπισκέπτην ἢ πρὸ τῶν μυρίων ἐκείνων παντοειδῶν ὀπλων παρέλασις εἶνε διατριβὴ ἐκ τῶν μάλιστα εὐχαρίστων. Ἐνθεν καὶ ἐνθεν καὶ ὅλον τὸ μῆκος εἰσὶν ἀνηρτημένα καθ' ὁμάδας ἐν ἰδίαις ὀπλοθήκαις χρονολογικῶς τεταγμέναις τὰ τουφέκια καὶ τὰ πιστόλια ὅλων τῶν μεγεθῶν, ὅλων τῶν σχημάτων καὶ ὅλων τῶν συστημάτων ἀπὸ τῆς 16ης ἑκατονταετηρίδος μέχρι τῆς σήμερον. Τὴν προσοχὴν μου ἰδίᾳ προσελκύουσιν τὰ ἀνατολικά ὅπλα τῆς 18—19 ἑκατονταετηρίδος, ἐν οἷς ἀναγνωρίζω μετὰ συγκινήσεως καὶ ὅλα ἐκεῖνα τὰ εἶδη τῶν καρυφυλλίων, σισανέδων καὶ λοιπῶν ὀπλων, δι' ὧν οἱ πατέρες μας ἡγωνίσθησαν καὶ ἡλευθέρωσαν τὴν Ἑλλάδα.

Πλεῖστα μεταξὺ τῶν παλαιῶν τουφεκίων εἶνε θαυμαστά διὰ τὸ ὑπέρμετρον μῆκος αὐτῶν, ἔτερα διὰ τὸ πάχος τῆς σιδηρᾶς κάννης, ἣν χαλύβδινοι μόνον βραχιόνες θὰ ἠδύναντο νὰ προτείνωσιν ἐπὶ σκοπόν. Δύναται τις δὲ ἀκόπως καὶ διὰ μικρᾶς παρατηρήσεως νὰ παρακολουθήσῃ βαθμῶδὸν ἀπὸ τῶν δειγμάτων τῆς παλαιολιθικῆς ὀπλοποιητικῆς τέχνης ἀρχόμενος, τὴν πρόοδον καὶ τελειοποίησιν αὐτῆς. Παραδοξότατα ἐν ἄλλοις φαίνονται τὰ μετὰ πυρίτου λίθου ἐκεῖνα ὅπλα, ὧν ἡ σφύρα ὀρθοῦται καὶ πίπτει κατ' ἐναντίαν διεύθυνσιν, ἥτοι οὐχὶ ἐκ τοῦ κοντακίου πρὸς τὴν κάννην, ἀλλ' ἐκ τῆς κάννης πρὸς τὴν μορφὴν τοῦ πυροβολητοῦ.

Ἐν ἰδίαις ὑλοφορράτοις θήκαις κατατεθειμένα ἐν ᾧ μέσῳ καὶ κατὰ μῆκος τῆς Στοᾶς λάμπουσι τὰ πολυτελῆ ὅπλα, ἐν οἷς καὶ θηρευτικὰ δίκαννα, ἀριστουργήματα ξυλογλυπτικῆς καὶ χρυσογλυπτικῆς, κινουῦντα τὸν φθόνον κ' ἐμοῦ ἐτι τοῦ ἀπειροτάτου τῶν κυνηγῶν. Καὶ μικρὰ τηλεβόλα νέων συστημάτων, ὧν οἱ κιλλίβαντες ἐκ κέδρου ἀργυροτεύκτου, καὶ ζεύγη βαρυτίμων πιστολίων καὶ πολύκροτα ζηλευτά, ὧν τινὰ μικρότατα, ὡς ἂν ἦσαν πρὸς ἐξόπλισιν τῶν Αἰλιπουτιῶν παρηγγελμένα, πάντα ταῦτα ὑπὸ ὕλους ἐν ἀπαραμίλλῳ εὐπρεπείᾳ τεταγμένα γοητεύουσι καὶ ἡαμβούσι τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ θεατοῦ.

Εἰς τὰ μεταξὺ τῶν ἐρμαρίων διαστήματα πυραμίδες ὀπλων συμπληροῦσι τὸν κόσμον τῆς πολεμικῆς Στοᾶς. Αἱ πυραμίδες αὗται ἀποτελοῦνται ἐξ ὀπλων πάντων ὀπισθογεμῶν καὶ περιστρόφων καὶ πολυβόλων ὅλα τὰ νεώτατα συστήματα

πρόκεινται ἐκεῖ οὕτω προχείρως τεθειμένα εἰς συγκριτικὴν μελέτην καὶ ἐξέτασιν. Καὶ πολλὰ ἐφευρέσεις μὴ ἐπιδοκιμασθεῖσαι ἐν τῇ χρήσει αὐτῶν, καὶ πολλὰ κακότεχνοι ἀπόπειραι, ὅλα ὅλα ὑπάρχουσιν ἐκεῖ. Εἰς συμπέρασμα δὲ καὶ ὡς ἀπάνθισμα ἐκ πάντων τῶν περιεχομένων, ἐντὸς κωνοῦ δοῦς ὑλοσκεποῦς ἐρμαρίου ἐκτίθεται πλήρης συλλογὴ σφαιρῶν, σφαιριδίων, χόνδρων, καρυφυλλίων, πυριτολίθων καὶ φυσιγγίων. Τὰ διάφορα ταῦτα πολεμικὰ ὕλικά ἀνήκουσιν εἰς τὰ διάφορα εἶδη τῶν ἐν τῇ Στοᾷ ὀπλων.

Κατέτριψα τόσον χρόνον ἐν τῇ ἀπλῇ τῶν ὀπλων ἐπιθεωρήσει ὥστε ἡ πρὸς ἐπίσκεψιν ὥρισμένη ὥρα εἶχε παρέλθῃ ἐντελῶς, ἤμην δ' ἄλλως τίσῃ ἀπηυδῆκώς, ἐκ τῆς τριώρου ταύτης, ἀκόπου κατὰ τὸ φαινόμενον, ἐργασίας, ὥστε δὲν θὰ μοὶ ἦτο δυνατόν καὶ πάλιν νὰ ἴδω αὐθημερὸν καὶ τὸ Ἱστορικὸν Μουσεῖον ἀνέβαλον λοιπὸν τοῦτο εἰς τὴν ἐπομένην καὶ ἀπῆλθον. Καθ' ὁδὸν ἐνῶ τὰ νέφη μ' ἔρραινον διὰ τῶν θαλάσσιων, ἐκ τῆς Στοᾶς τῶν ὀπλων ἐντυπώσεις ζωηραὶ ἀνεκκλούοντο ἐν τῷ λογισμῷ μου. Ὑπὸ τὰς ἐντυπώσεις δ' ἐκείνας καὶ τὰς σκέψεις, αἵτινες ἡγεννήθησαν ἐξ αὐτῶν, ἔγραψα τότε τοὺς ἐξῆς στίχους οὓς ἄλλως βεβαίως δὲν θὰ ἔγραφον καὶ διὰ τοῦτο παρατίθωμι αὐτοὺς ἐνταῦθα, ὡς εἰς τὴν μᾶλλον ἀρμοζούσαν θέσιν.

Τὸ Τουφέκι

Τὸ βροντερό σου τῶνομα, καὶ αὐτ' ἡ θωριά σου μόνη Πάστράφτει ὅταν φεγγροβολῇ κλειμένη ἀπῶνα ἀστέρι Δίνου καρδιά ἔστων ἄκαρδο, καὶ ξιπλοδυναμῶναι

Τὸ δειλισσμένο χέρι.

Φίδι χρυσό, ποῦ θρέφεσαι μὲ βόλια καὶ μπαρούτη, Ἐμπρός ἔστους τυράννους σέρνεσαι κ' ἀκοίμητο [σφυρίζεις]

Φλόγα ξερνάει τὸ στόμα σου καὶ μὲ τὴ φλόγα τοῦτη Τὴ ἑλευθερίᾳ χαρίζεις.

Μεσ' ἑστού πολέμου τὴ φωτιά μὲ σένα ἀρματωμένοι Ὅλοι τὸν θάνατο κρατοῦν καὶ γίνοντ' ὅλοι ἴσοι, Κ' ἔχουνε κ' ἴσια τὴν τιμὴν κ' ὅποιος μὲ σὲ πεθαίνει Κ' ὅποιος μὲ σένα ζήσει.

Κι' ἂν κάποτε ἄγριος φονιάς τὰ χεῖλη σοῦχει βρέξῃ Ὅσον αἶμα ἀθώας ἀρετῆς—δικὴ του ἡ ἀτιμία!... Ἐσὺ στεφάνι δάφνινο φορεῖς ποῦ σοῦχει πλέξῃ Ἀθάνατ' Ἱστορία.

Χάρο καὶ κοσμοχαλαστὴ σὲ λέν, σὲ κράζουν ὅλοι Οἱ δειλισσμένοι κ' οἱ μωροὶ, χωρὶς νὰ συλλογιῶνται. Ἀπὸ τὴν καθεμὴν ζωὴν, ποῦ παίρνεις μὲ τὸ βόλι, Πόσαις ζωαῖς γεννιῶνται.